

آبونه شرائطی

ممالک عثمانیه ده سنه لکی (۶۵)، الق
آیلر (۳۵) غرودر .

ممالک اجنبیه ده سنه لکی (۱۷)، الق
آیاقی (۹) فرانقدر .

اواره فانه

باب عالی بجاده سنده دائره مخصوصه

اخطارات

آبونه بدلی بشندر .

مسلک موافق آثار مع الممنونیه قبول
اولنور . درج ایدله یزیر اعاده
اولونماز .

الشرایط

سیر ۱۳۳۰

دینی، فلسفی، علمی، ادبی، سیاسی هفته لقی مجموعه اسلامیه در .

والله یهدی من یشاء الی صراط مستقیم

صاحب و مدیر مسئول: ع. اشرف اربیب

اتبعون اهدکم سبیل الرشاد

اخطارات

رساله مزین آلمدینی کو-ترملک شرطیه
بتون یازیلر هر هانکی بر غرضه طرفتان
انتباس اولونه یزیر .

§

مکتوبلرک، امضالرک واضح و اوقوناقلی
اولمسی و آبونه صره نومردن محترمی
بولونمسی لازمدر .

§

ممالک اجنبیه ایچون آبونه اولانلرک
در ساریشک فرانسزجه ده یازلمسی دجا
اولنور .

§

پاره کوندرلدیکی، ان له یه در اولدیغلمک
واضعا ییلدیلمسی دجا اولنور .

آرہ پردہ کی فرق، بو بولجلیق اٹناسندہ انسانک کوزینہ علی اللوام معروض
قلان منظرہ، عمران و آسایشی، مدنیت و انتظامی، اصول و ادارہ مکملینتی
ارائہ ایلیکی خالدہ، عراق سفری معکوساً انسانہ ہداوت و وحشتی، خرابی
و پریشانی، عدم آسایش و انتظامی، ادارہ سزلیکلہ یولسزلی تمیل ایدر۔
بوساحت نہریہ اٹناسندہ، ساعت باشندہ، تجارتلہ، عمران و زراعتلہ مزدحم
و مشغول اولان قصبہ لہ اہالیہ تصادف ایڈیلیر، ہرقصبہ و کوی اوئر بیک
نفوسدن زیادہ اہالی ایلہ مسکوند۔

نہر واپورلپنک اوغرادقلری ایلک ساحل Mingun (مینقون) اسکولہ۔
سیدرہ بورادہ واپورسز ایکی اوچ ساعت قدر طوردی۔ بوڈیستک عالمنک اک
عظیم، جسم معبدی بوجملہ بیقیق برحالہ عابریک انظارینہ کنڈیسنی معروض
قیلمقدہ در۔ میلاددن ۱۷۹۷ سنہ سوکرہ حکمدار Bo-Dau-Pya طرفندن
یکرمی سنہ ظرفندہ انشا ایڈلشدر۔

معبدتام جدختمہ وارہ جفی صیرہدہ، بوذا راہلرندن متبجر بر (پونکی)
- راہب دیگدر۔ معبدک اکال ایڈلامسنہ سبب اولشدر۔ راہب قرالک
نزدینہ کیدہرک، معبدی اکال ایڈیکی آندہ کنڈیسنک وفات ایڈہجکئی نجوم
و کوا کبدن استخراج و استنباط ایڈیکی قرالہ افہام و اشراب ایلمش ایڈہدہ، حکمدار
سرخرفات مذکورہ یہ قولاق آصمیوب معبدی امام ایلکہ قرارویرمش و عبادتخانہ
رسیدہ جدختم اولنچہ مذکور قرال درحال وفات ایڈلشدر۔ بوجکایہ ہیچ بر
وثیقہ تاریخیہ مستند اولیوب، بالکن آغزندن آغزہ برچوق مبالغات ایلہ
سرایت و انتقال ایڈرک، بوڈایلر طرفندن روایت ایڈلکدہ در۔

قطخ اخیراً حادث اولان برزلزلہ، بوجہ معبدی بوسوتون بیقیمش والیوم
خرابہ زار برجالہ منقلب ایڈلشدر۔ مذکورہ تختانہدہ استعمال اولنان طاشلر بر
صیرہ دیڑاسہ اوتوز ایکی میلیون قدمک بر خط تشکیل ایلر۔ معبدک حال
حاضرہ کی ایگرنج منظرہ سی انسانلرک جہات و خود بینکلرخی تمیل ایڈلکدہ در۔
بیقیق معبدہ، موسقوانک قوجہ چا کندن سوکرہ اک جسم برچاکی حائزدر۔
مذکور چاکک سسی پک قوتلی اولنلہ برابر آغیرلنی دہ طفسان طوندر۔

خلاصہ رنغونہ قدر درت بش کونک مسافہ، باشند صوکہ قدر شاعرانہ
ودلریا مناظرندن عبارت اولوب، یم یشیل زمرہ کی تپلر، طاغیر، جسم اورمانلر،
کوزل و دلشین ساحلر، بانچہ و مزرعلر، لطیف و معمور کویلر، قصبہ ل بر
بر انسانک کوزی اوکندن تدریجی بر صورتہ کلوب پکر۔ بوسم پک لطیف
اولدیفندن بومملکت داخندہ سیاحت ایچون پک الیریشلی در۔

س . م . توفیق رنغون:

آناتولی اخبار مختصر صمزدہ:

آدینجیق (آدینجیک) ناحیہ سی

آناتولینک، بومبارک طوبراغک همان ہرکوشہ سی اجدادمزلک خاطرات
قہرمانانہ سیلہ مشحوند۔ انسان بوکوزل و سوسوللی طوبراقلردہ کزدجکہ قلبندہ
نہ حزین، نہ علوی حسلر طویبور! بوتون اووہلر، بوتون ایرماقلر، بوتون
تپلر... ہپ عثمانلی تاریخ شہامتی ترتیل ایڈیلیر۔ شیمیدی بولوندیغ شو
تہجکدہ [۱] بوندن النی عصر مقدم شہزادہ ساجان پاشا کیم بیلیر نہ قدر کونلر
کچیرمش، نہ قدر پلانلر قورمشیدی، او نہ کسکین، نہ قوتلی نظر ایش کہ قوجہ
بردگزی آشہرق تا مرفقہ، شارکوی تپلریتہ قدر اوزانیوردی۔ روم ایلمنک
اوزمردین طوبراقلری بوقہرمان آسیا اولادلری ایچون برکبہ آمال اولمشیدی۔
اوشاندہ عثمانیلرک افکار جلاذتکارانہ لریہ کسب و قوف ایڈن بیزانس امپراطوری
ساحلردہ ہیچ برکمی برقادینی ایچون عثمانیلر برمدت سرسرمک جوشقون
طائفہ لری قارشوسندہ بوتہجکدہ دوشونوب طوردیلر۔ واقعا عثمانیلرک دکزدہ
کیلری بوقدی؛ فقط قلبلرندہ کی ایانہ، عزم و بیاتہ دکز ناصیل حال اولیلیردی؟

«بارداق دورماز» باری۔

مذکورہ نک شوہقندہ آرہ صیرہ کوزل و بیاض رنگلی تختانہ ل پک جاذب
منظرہ لدر۔ ماندہ لی سکز یوز قدم ارتفاعندہ بولنان دیگر بوپوک برمعبدک
سیوری قہسنک مزرانگی تا اوزاق - سکسان میلدن - مسافردن انظار دقتی
جلب ایڈیلیر۔

ماندلی:

(ماندلی) حد ذاتندہ معمور و زنگین برقصبہ اولنلہ برابر آسیا ممالکنک
اک کوزل و دابلرندن عد اولنہ بیلیر۔
دوم دوز اولان بو قصبہ نک اورتہسندن جسم (ایراوادی) نہری
کچور۔

سوقاقلرک ایکی طرفندہ غرس اولنان آغاجلرک کولکہسندہ اوطوران
(شاق) قبائلی افرادیلہ کویلیلرک - برما ایالتی داخندہ (شاق) حکومتی
نامیلہ وقتیلہ منقل برحکومت و ارایدی۔ اخیراً انکترہ نک مستملکات و مستعمرانہ
الحاق ایڈلشدر۔ مذکورہ مملکت اہالیسنک قسم اعظمی امور زراعیہدہ اختصاص
و تجربہ لری اولدیفندن، اوتیہ برویہ تأمین رزق ایچون طاغیلہ شلردرکہ، چوقلری
الیوم ماندہ لی دہ زراعتلہ اوغراشمقہ درلر - منظرہ لری پک خوشدر۔
قصبہ مذکورہدہ شایان تماشا و زیارت اولان شیلردن بری دہ وقتیلہ بورادہ
اجرای سلطنت ایڈن حکمدار Theebus نک (تیک) آغاجندن معمول،
اویہ لی سراید۔

ماندلی چارشوسی کبی ظریف و نظیف برچارشویہ عموم ہندس تاندہ بیلہ
تصادف ایڈلر۔ ایکی بیک یدی یوز کسور مغازہ و دکانہ مالک اولان مذکور
چارشو بلدی طرفندن انشا ایڈلش والیوم بر ایٹالیان متعہدینہ احالہ قلمشدر۔
ماندلی منظرہ عمومیہ سنی کورمک ایستیانلرہ یاصباح و یاخود ایشام وقتی،
بیک مترو ارتفاعندہ بولنان ماندلی تپہسنہ چیقملیدرلر۔ انسان بورادہ کنڈیسنی
لطیف برمنظرہ قارشوسندہ بولور۔ بوسرفق نقطہ دن شہر تماملہ بارز و مسطح
برخریطہ کبی کورینور۔

آرافر تختانہ سی:

ماندلی دہ کی معبدلرک اک ایسی Arakau تختانہ سیدر۔ قصبہ دن ایکی میل
اوزاق و بانچہ لرک ایچدہ واقع اولان بومعبد رنغونہ کی بوپوک تختانہ دن سوکرہ
برما ایالتی داخندہ موجود بولنان بانچہ معاہدہ تفوق ایڈر۔ مذکور معبدک
داخلی دائمی صورتہ مزدحم اولوب، معبدہ چیقوب کیرمک ایچون اتخاڈ اولنان
درت مدخل ایلہ یولر دائما انسان ایلہ طولودر۔

ماندلی قصبہ سنک قربندہ بولنان قرا و قصباتدہدہ کوریلہ جک برچوق بوذا
معبدلری وارد۔ معاہد مذکورہ نک بر ایکی بوپوک و مہمنی کوردکن سوکرہ
متباقلری کورمک حاجت قالز۔ زیرا اولکیلری کورمکلہ سائرلری حقندہ بر
فکر ایڈیلہ بیلیر۔

ایراوادی نہری:

برمایہ کلنر بونہر ایلہ اطرافدہ کی قرا و قصبہ لری، مناظری کورمہ جک
اولوزلرہ، ہیچ برشی کورمامش اولورلر۔ مذکور نہر ایچندہ سیر و سفر
ایڈن کوچوک واپورلردہ - بزم شرکت خیرہ واپورلری کبی - برنجی و ایکنجی
قامارلہ حمام و آبدستخانہ لری بولجیلرک استراحتی ایچون تدارک و احضار ایڈلشدر۔
عین زمانہ واپورلہ طعام و جای کیفیتی دہ ایستلہ کی کبی ترتیب و تنظیم قلمشدر۔
بو واپورل Flotila compang نامندہ کی برانکلز قومیانہ سنکدر۔ مذکور
واپورلرک برقسبی سرعتلہ سیر و سفر ایڈہرک معین اسکولردہ برقاچ دقیقہ توقف
ایتکلری خالدہ دیگرقسبی ہراسکلہ اوغراہرق احوال و انتقال تعاطی ایتدکن
سوکرہ یولہ دوام ایڈر۔ ہرشیتی، ہرطرفی کورمک آرزو ایڈن برسیاح ایچون
پوک واپورلریلہ بولجلیق ایتک دما موافقد۔ چونکہ فیثاتجہ اہون اولدندن
ماعدہ واپورلک ساعتلرچہ طوردینی ہراسکلہ جیقوب، اورایی فراغ بال ایلہ
تماشا و سیاحت ایڈہ بیلیر۔

بونہر سیاحتی بغدادلہ صرہ آرہسندہ کی بولجلیغہ تمامیلہ مشاہد۔ بالکن

آغاچلری کسدیلر، صالار یابدیلر، قوجه دکزی صالارله آشدیلر. مرمره نك اویقویه دالدینی برکیجه ایدی، قرك سطح دریاچه صالدینی نورلر، ضیالر آتنده سکسان دلاور تحته پارچه لریله اورویاچه کچدیلر. صوکرده تاویاچه قبولینه قدر کیتدیلر.

آه، اوزمان نه زمانلر؛ اوکونلر نه کونلر ایتمش! بو کونکی حالزله اوزمانی مقایسه ایدیورمده یاسمدن، انفعالدن دماغم انجماد ایدیور... بوراده دها فضله طورده مایه جم. قصبه یه کندمی آتقی دها این اوله جق. بلکه اوراده بی تسلیه ایده جک برشینه تصادف ایدرم.

تسلیمی؟ .. اوح، نه تمی؟ محال! هیچ آماطولینک بیقیق خرابه لرنده دولاشان برزائر ایچون کریده ن، تأزردن باشقه برنصیب وارمیدر؟ جامعلری کزه می دیدم؛ کیمیسنک صیوالری دوکوانش، کیمییی جماعتلرک یوزندن بايقوشلره ماوی اولمش؛ طوز طوپراق ایچنده آخر عمرینی بکله بور. قصبه نك اسکی حاتی، اسکی ساکنلرینک حسیات دیندارانه لرینی دوشونکیز: کوچک برناچه مرکزی ایکن وقتیه بوراده ۳۵ جامع ومسجده احتیاج حاصل اولمش. مسلمانلرک بو حالده بولونان یالکیز مؤسسات دینه لرینی؟ خایر، مؤسسات دنیویله ری ده بوندن بدتر. ذاتاً دین ایله دنیا توأمدر. دنیاسی معمور اولمایان ملتلك آخرت لرندن ده خیر او مولادینی کی، دینلری بوزولان، مسلمانلرک دنیالری ده پریشان اولور کیدر. ایشته مثال: بوراده جامعلر طوز طوپراق ایچنده قالدینی کی، حکومت قونماغی ده بیقیله جق برحاله کلشدر.

صوکرما مسلمانلرک مکتبلرینه کلنجه، بونلرده آغلانه جق برحاله: بنالری بیقیق، دوکوک؛ دیوارلری، طاوانلری اوروجکلرک تحت انحصارنده. تدریسات ایسه نوح زماندن قاله اصول ایله اجرا ایدیلوب طورمقدده در. سابق ناچه مدیری عزیز ائندی دن الله راضی اولون، بوراده معارف جانلاندیرمقی ایچون خیلی چالیشملر، منتظم برمکتب تاسیسی ایچون لازم کن الی یوز لیرا قدر برمبلغ اعانه صورتیه اوج سنده تسویه سی اهالی به قبول ایتدیرمشلر. اعانات ملیده بولونمه یه پک آیشمایان ادینجک ناچه سی ایچون بونی قبول خیلی فدا- کارلقدر. اعانه خصوصنده ناچه مرکزی کولر قدر حجت وفداکارلق کوسترمه مدیکنی اوکرندم وتأسف ایتدم. محاربه اخیره ده آیدینجق کی دیگر ناچه لر تحمینه کوره الی یوز لیرادن بیک لیرا یه قدر اعانه حریبه ده بولونقلری، آریچه بیکرله کیده آرپه، بغدادی، صامانده کوندر دکری حالده مع التأسف ادینجک ناچه مرکزی بوشرفدن محروم قالمشدر. حالبوکه ادینجک باندرمه یه یقین بولونمسی، برچوق زیتونلرک ایله باغله، باغچه لره مالک اولسی حسییه دیگر ناچه لره نسبتله هر حالده دها زنکین در. هر نه ایسه ان شاء الله دو مانعا اعانه سنده بونی تلافی ایدرلر.

قط بن قصوری ینه بوسبتون خلقه عطف ایده میه جکم. ظن ایدرم که صاحب حیثیت وحجت رهبرلر اولسه، حقایق احوالی خلقه تامیله آکلاده بیسه لر اهالیز هر درلو فداکارلنی ایفادن کری طورمایه جقلردر. فقط مع التأسف امتک رهبری اوله جق ذواتی یوله کتیرمک ایچون رهبرلر احتیاج وار. باقکیز: برعزرافندی چیقور، اعانه حریبه ده ممسک طاورانان خلقدن ۶۰۰ لیرا معارف اعانه سی تأمین ایدیور. اونک ایچون قصوری بوسبتون خلقده بولق ایسته میورم. عناصر غیرمسلمه ده برترق کورولورسه بو، هپ ایلری کلنلرینک همتیله حصول بولشدر. بوراده خرستیانلر یقین وقتلره قدر بزدن بدتر جهات ایچنده یویان اولورلردی. حتی شیمیدی بیله اوتوز یاشندن یوقاری بولونانلری ارمنیچه اوقویوب یازمه میورلر. فقط کنجلرده اوقومیان، یازمیان قالمشدر. هر ارمنی یکان یکانی علمک قدرینی تقدیر ایتشلر؟ خایر. بوتون بوخرکتلری، فعالیتلری وجوده کترین آرتین ائندی نامنده بردوقتوردر. بوذات بویوک شهرده اوطوروب الی آخر العمر معیشتنی تأمین ایده جک قدر برثوته مالک اولدینی حالده هر درلو استراحتنی ترک ایدرک قالقوب بورایه، برناچه یه کلش؛

مکتبلر تاسیس ایتمش، ارمنی چوققلرینی اورایه طویلامش، اوقویوب یازمه اوکرتمش، ایلترینی طانتدیرمش؛ حاصلی آرزمانده بویوک برترق حصونه موفق اولمش. نه قدر شایان غبطه برفداکارلق، برموقیت! بزم نقصانز ایشته بوجهنلرده در. برآز فکرمنز تنور ایتدیعی، عالی برمکتبدن دیلوما آلدقمی، آرتق بویله ناچه لرده، کویلرده چالیشمه یی ذل عد ایدیوروز. مطلق نظارتلرک قدیقلی قوتوقلرینه کوزلرمنی دیکیوروز. دیک که تحصیلمز، ملتمنز ایچون دکل، صرف کندمی منافع شخصی منز ایچون! بویله می اولمی؟

بو آجیقلی لوحه لری، ده ازیاده، مکاتب عالیه دن مأذون آرقداشلرمله، اکمال تحصیل ایدن طلبه ائندیلرک انظار عبرتلینه عرض ایدیورم. بو حقیقتلری کورسونلر، بوفجایه مالی لوحه لری سیرایتسونلرده وجدانلرینک عتبارلی قارشوسنده قصورلرینی اعتراف ایدرک ملتله خدمته شتابان اولسونلر. قراکلنده قلاق بیچاره اناطولی کولرینی علملریله، عرفانلریله نورلاندیرسونلر. کسونلر، بوراده کی عناصر غیر مسلمه نك مؤسسات دینه ودنیویله لرینی کورسونلرده ملتله نصل خدمت ایدیلدیکی اوکرسونلر. مکتبلری بر سرای، کلیسالی غرابت طاشلرندن انشا اولمش، ایچلرنده کی تزییناتی ایسه کوزلری قاشدیر یور. هپ بولری خرستیان اهالینک اعانه سیله تاسیس ایتشلر.

ارمنیلر بویله. روملره کلنجه اونلرک ده «پاپادوبلو» لری کندیلرینی ایشا ایتمش. بوذات ادینجک جوارنده، باندرمه قارشوسنده «هراما» نام کویده انشا ایتدیردیکی جسم مکتبی کافی کوره مدیکندن شیمیدی عینی محله یکیدن اوج بیک لیرا صرفیه مکمل برقیز مکتبی ده یابدیرمقی اوزره در. روملر ایچون پک حینتی اولان بوذاتی هپ مسلمانلر بیلیر؛ چونکه هپسنک قادینلری دانتلارینی اورادن آیلورلر. «هاچی پولو مغازه سی» صاحبی ایشته قازاندینی پاره لری بویله کویلرده روم قارداشلرینه مکتب یابدیرمقی صورتیه بدل ایتکده برحظ وجدانی، برذوق ملی طویور. بزم زنکینلرمنک ایسه بویله برکویده مکتب تاسیس ایتدیکی کیم ایشتمشدر؟

علم و عرفان جهتیه غیر مسلم عناصرک نسبت قبول ایتیه جک درجه ده مادوننده بولونان مسلمانلرک ساحه اقتصادده غیرمسلم وطنداشلریله رقابت ایده میه جکلری ایسه پک طبیعی برنتیجه در. صوکره بز قعر وسفالت ایچنده، اونلر رفاه وسعادت ایچنده! بوده طبیعی دکلی؟ اونلر چالیشمه نك یولنی بیلیور، بزایسه هپ «اناواجانما...» نظر به سی ایله سوروکانون کیدیوروز. صوکره بوراده زیتون، قوزه، اوزوم، میوه محصولاتی چوقدر. چوق اما اسلاملرک حیینه کیرن بازه اونلره نسبتله نه قدر نسبتزددر. فقط طبیعی دکلی؟ بزم اسلام یاغخانه لرنده سکر عمله چالیشیور، یاغی ال ایله صیقیلورلر. روملرک ایسه بویوک بویوک فابریقلری، شرکتلری وار. کونده الی، یدی بیک اوقه زیتون یاغی چیقاریورلر!...

ناصیل؟ کوردیکزی بزمه اونلر آرسنده کی فرق؟ صوکرده صیقیلره دن اونلره بوی اوچوشمه قالقیشیرز. اما سن، ینه کندیکی غالب صایارسه ک اوکا دیه جک یوق. همان الله امت محمدی غفلت اوقوسندن او باندیرسون. باشقه برامید قالمادی.

عمر فؤاد

ناچین دره مکتوب:

مسلمانلر مسکنتده، ارمنیلر فعالیتده

هریزده اولدینی کی بوراده ده اسلاملر جهات، قعر وضورت، ذلت ومسکنت ایچنده عمر سوروکلیورلر! قارشولرنده ارمنی عنصری آلابیلدیکنه ترقی ایتدیکی حالده بزمکیلر کوندن کونه تدنی ایتکده درلر. بوتون تجارت وصنعت ارمنیلر آئنده در. هر نه قدر اراضی مسلمانلرک آئنده ایسه ده محصولات ارمنیلرک آتبارلرینه طویور! اراضی صاحب لری بر عمله منزله سنده در. مسلمانلر چالیشیور، پاره لر ارمنی قاصه لرینه آقیور.